

DEEL V:

PROGNOSES, BEHOEFTE EN TAAKSTELLINGEN

1. WONINGEN

1.1. Prognoses en trends

1.1.1. Bevolkingsevolutie

Sinds 1831 nam de Limburgse bevolking toe van 159.654 inwoners tot 572.075 inwoners in 1961. Zesendertig jaar later, op 1 januari 1997, telde de Limburgse bevolking 779.969 personen. Dat is een aangroei met 207.894 personen of een gemiddelde jaarlijkse toename met 5.775 inwoners.

Trendmatig zal het aantal Limburgers blijven toenemen, met als belangrijkste oorzaken de groei van de levensverwachting, een lichte toename van het aantal kinderen per vrouw en de toenemende inwijking. Zonder rekening te houden met een te verwachten positief migratiesaldo zou Limburg in 2007 ongeveer 787.500 inwoners tellen (gesloten prognose).

De bevolkingsontwikkeling in Limburg is zeker niet gelijkmatig verdeeld. De groei is het sterkst in het noorden en in het oosten en het zwakst in het zuiden van de provincie.

De bevolkingsontwikkeling in het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk behoort trendmatig tot de laagste van de provincie en is zelfs lager dan het Vlaams gemiddelde. In de goed uitgeruste kleine steden Tongeren en Sint-Truiden ligt de relatieve bevolkingsgroei wat hoger, maar zij blijft toch lager dan die van de omringende gemeenten. De groei is hier voornamelijk het gevolg van een positief migratiesaldo. De autonome kleine steden worden gekenmerkt door een bevolkingsgroei die iets hoger is dan het gemiddelde van de provincie. Uitzonderingen daarop zijn Bree en Leopoldsborg, die beide een oudere leeftijdsstructuur hebben.

In de gemeenten van het buitengebied verschilt de bevolkingsevolutie. In Zuid- en West-Limburg ligt de bevolkingsontwikkeling over het algemeen lager dan het provinciaal gemiddelde. Gemeenten met een bevolkingsontwikkeling hoger dan het provinciaal gemiddelde komen vooral voor in Noord- en Midden-Limburg en in het Maasland. Sommige gemeenten hebben een groei die trendmatig meer dan dubbel zo groot is als het provinciaal gemiddelde.

De bevolking groeit veel sterker aan de rand of buiten de kernen van steden en dorpen. Dat staat recht tegenover de doelstellingen van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.

1.1.2. Gezinsverdunning

De bevolkingssamenstelling zal sterker wijzigen dan de omvang van de bevolking.

Concreet moet rekening worden gehouden met een verdere vergrijzing van de bevolking of een toename van de 75-plussers en een afname van de 10 tot 39-jarigen. Het aandeel van de actieve

oudere bevolking neemt toe. De vergrijzing leidt tot een verdere gezinsverdunning.

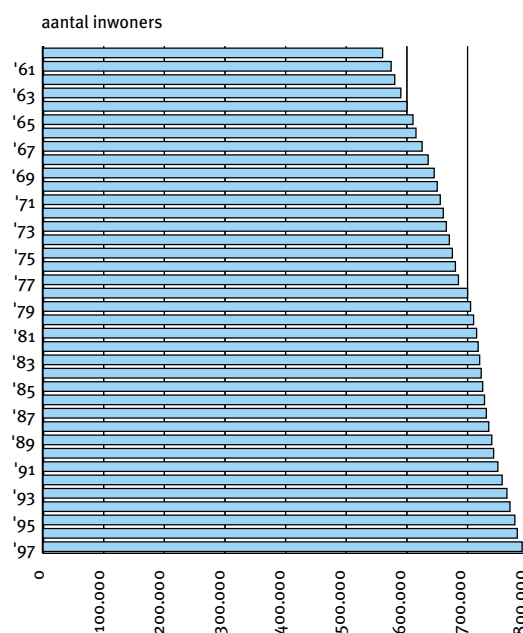
Naast een continue toename van het aantal gezinnen kent Limburg sinds 1961 duidelijk een daling van de gemiddelde gezinsgrootte. Tussen 1947 en 1991 lag de gezinsgrootte altijd boven het Vlaams gemiddelde, maar daalde zij van 4,23 (1947) naar 2,87 (1991).

De gezinsverdunning kan de volgende 15 jaar leiden tot een sterke toename van het aantal gezinnen. De raming van het toekomstig aantal gezinnen geeft een forse, maar afnemende groei aan van het aantal gezinnen.

Figuur 3 brengt de ontwikkeling van het aantal gezinnen in Limburg tussen 1947 en 1991 in kaart.

Verwacht wordt dat de gemiddelde gezinsgrootte zal terugvallen tot 2,5 inwoners per Limburgs gezin. De groei van het aantal gezinnen bestaat zelfs voor ongeveer de helft uit bijkomende alleenstaanden. Kleinere gezinnen en alleenstaanden geven traditioneel een grotere voorkeur aan een stedelijke omgeving met een hoge dichtheid en met een goed aanbod van voorzieningen en diensten. Zij verkiezen woningtypes met een hoge dichtheid boven vrijstaande woningen. Kleinere,

FIGUUR 2: EVOLUTIE VAN DE LIMBURGSE BEVOLKING TUSSEN 1 JANUARI 1960 EN 1 JANUARI 1997

Bron: NIS, Loop van de bevolking, 1960 tot en met 1997

DEEL V. PROGNOSES, BEHOEFTE EN TAAKSTELLINGEN

oudere gezinnen doen vaker een beroep op voorzieningen en diensten in de onmiddellijke omgeving.

Een verdere groei van het aantal gezinnen impliceert ook een verdere groei van het aantal woongelegenheden. Ook hier stelt men belangrijke regionale verschillen vast. In Zuid-Limburg moet trendmatig rekening worden gehouden met ongeveer 1 bijkomende woongelegenheden voor iedere 5 bestaande woongelegenheden, in Noord-Limburg zelfs met ongeveer 1 extra woongelegenheden per 3 bestaande woongelegenheden, over een periode van 20 jaar.

1.1.3. Gesloten prognose

Onderstaande tabel geeft een raming van de behoefte aan bijkomende woningen, gebaseerd op een gesloten prognose (zonder rekening te houden met de inwijking). Vertrekpunt is de te verwachten natuurlijke groei van de bevolking. Om de vergelijking met het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen te kunnen maken worden dezelfde uitgangsgesgevens en dezelfde referentie jaren aangehouden: dit zijn de bevolkingsgesgevens (NIS) van 1992 en een prognose voor het jaar 2007. De prognose heeft tot doel om een ijkpunt ten opzichte van de prognoses en de taakstelling van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen te bepalen.

Om het aantal bijkomende gezinnen te bepalen, werd uitgegaan van prognose 3 uit het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen¹²⁸. De hypothese is dat de ontwikkelingen in de gezinsverdunding die zich hebben voorgedaan tussen 1981 en 1991, lineair worden voortgezet in de periode 1992 - 2007. Dat wil zeggen dat de versnippering van de gezinnen op actieve leeftijd zich verderzet door het groeiend aantal echtscheidingen en een stijgende vergrijzing. Bij de hypothese wordt wel uitgegaan dat het aandeel jonge mannelijke gezinshoofden gelijk blijft aan het niveau van 1991 en dat ze dus niet later het ouderlijk huis verlaten.

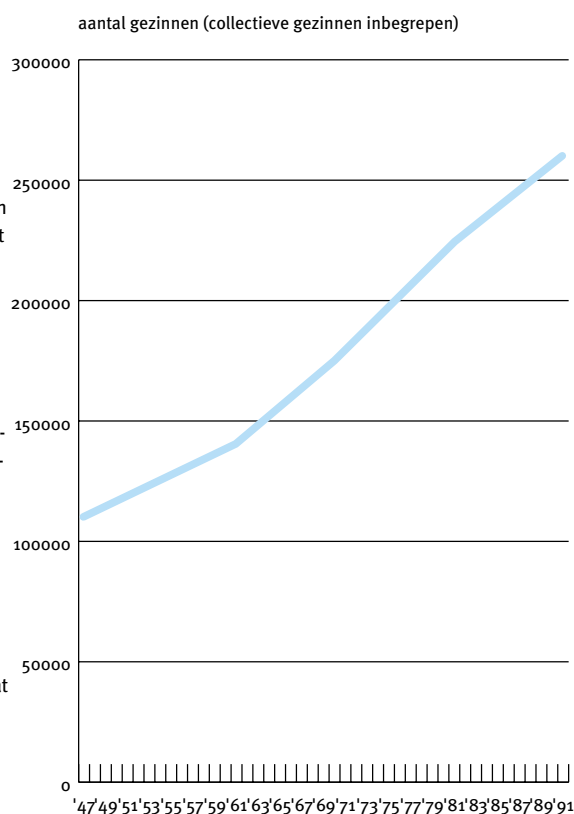
Het aantal bijkomende woningen moet volgens het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen worden verdeeld tussen het stedelijk gebied en het buitengebied. Omdat er nog geen enkel stedelijk gebied werd afgebakend, wordt gewerkt met de opgelegde taakstelling voor Limburg. De verdeling bedraagt 57% in het stedelijk gebied en 43% in het buitengebied. Hierbij wordt opgemerkt dat Beringen in het ontwerp ruimtelijk structuurplan Vlaanderen als kleinstedelijk gebied was geselecteerd en in de definitieve versie tot het buitengebied hoort. De verhouding 57/43 werd echter niet aangepast, zodat mag worden aangenomen dat het aandeel van het buitengebied hoger is dan 43%.

Tabel 24 geeft per gemeente de woonbehoefte aan volgens de gesloten prognose of de natuurlijke aangroei. Deze prognose is gebaseerd op groeicijfers per gemeente die per leeftijdscategorie van vijf jaar trendmatig werden berekend.

De toegepaste gezinsverdunding werd eveneens trendmatig per gemeente vastgesteld. Het aantal gezinnen voor de periode 1992 - 2007 geeft een indicatie van de behoefte aan bijkomende wooneenheden. De verdeling naar stedelijk gebied en buitengebied, zoals opgenomen in tabel 24, werd opgemaakt op basis van de verstedelijking die in 1991 vast te stellen was in de statistische sectoren. Deze verdeling geeft een eerste oriëntatie, die verder geen invloed heeft op het later afbakeningsproces. Voor de gemeenten die tot het regionaal stedelijk gebied behoren werd een theoretische 60/40 verhouding toegepast. Gemeenten met een stedelijk gebied zijn in de tabel in vetjes aangeduid.

Vlaanderen voorziet in zijn structuurplan een groei van 67.524 woningen voor de provincie Limburg. Voor het buitengebied van Limburg wordt volgens de gesloten prognose een

FIGUUR 3: ONTWIKKELING VAN HET AANTAL GEZINNEN IN LIMBURG TUSSEN 1947 EN 1991

128. Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, p. 234.

Bron: N.I.S., Volkstellingen 1947, 1961, 1970, 1981, 1991 en eigen bewerking

129. De cijfers zijn gebaseerd op een prognose van de groei van het aantal gezinnen. Zij houden geen rekening met de nodige frictieleegstand.

TABEL 24: BIJKOMENDE WONINGEN VOLGENS DE NATUURLIJKE AANGROEI ¹²⁹

GEMEENTE	BEVOLKING	TOENAME	WONINGEN		WONINGEN STEDELIJK GEBIED		
			BUITEN-GEBIED				
	1992	2007	1992 - 2007	1992 - 2007	%	1992 - 2007	%
Alken	10.265	10.761	496	573			
As	6.750	7.151	401	459			
Beringen	36.893	38.996	2.103	2.584			
Bilzen	27.650	28.790	1.140	1.088	72	423	28
Bocholt	10.988	11.538	550	708			
Borgloon	10.057	10.036	-21	272			
Bree	13.689	14.290	601	362	48	392	52
Diepenbeek	16.270	17.332	1.062	462	40	694	60
Dilsen-Stokkem	17.055	17.894	839	1.128			
Genk	61.589	65.448	3.859	1.769	40	2.654	60
Gingelom	7.321	7.092	-229	108			
Halen	7.765	7.703	-62	234			
Ham	8.808	9.100	292	454			
Hamont-Achel	12.676	12.997	321	569			
Hasselt	66.884	68.149	1.265	1.210	40	1.815	60
Hechtel-Eksel	10.135	10.580	445	590			
Heers	6.508	6.383	-125	94			
Herk-de-Stad	10.899	11.267	368	547			
Herstappe	93	90	-3	4			
Heusden-Zolder	28.666	30.570	1.904	2.347			
Hoeselt	8.757	9.108	351	479			
Houthalen-Helchteren	27.717	29.958	2.241	2.413			
Kinrooi	10.936	11.656	720	680			
Kortessem	7.759	8.157	398	513			
Lanaken	22.424	23.257	833	1.062			
Leopoldsburg	13.655	13.956	301	206	32	439	68
Lommel	28.223	29.932	1.709	943	48	1.021	52
Lummen	12.736	13.100	364	618			
Maaseik	21.474	22.416	942	883	64	497	36
Maasmechelen	34.426	36.571	2.145	996	41	1.433	59
Meeuwen-Gruitrode	11.654	12.653	999	934			
Neerpelt	14.249	14.892	643	606	65	326	35
Nieuwerkerken	5.980	6.156	176	244			
Opglabbeek	8.141	8.881	740	654			
Overpelt	11.790	12.412	622	432	61	276	39
Peer	13.851	14.821	970	1.081			
Riemst	15.303	15.716	413	638			
Sint-Truiden	37.063	37.083	20	490	45	598	55
Tessenderlo	14.566	15.172	606	761			
Tongeren	29.488	29.404	-84	406	47	457	53
Voeren	4.226	4.226	0	133			
Wellen	6.459	6.637	178	277			
Zonhoven	17.592	18.564	972	486	40	729	60
Zutendaal	6.163	6.608	445	492			
TOTAAL	755.593	787.503	31.910	31.989		11.754	

DEEL V. PROGNOSES, BEHOEFTE EN TAAKSTELLINGEN

toename van 31.989 woningen vastgesteld. Voor de stedelijke gebieden leidt de gesloten prognose naar een toename van 11.754 bijkomende woningen.

1.1.4. Buitenlandse woondruk

In het verleden werden de Limburgse grensgemeenten vooral geconfronteerd met de inwijking van een aantal veeleer welstellende Nederlanders. Dit fenomeen bleef echter beperkt tot de sector van het exclusief en duurder woningmarktsegment. Toch is het aantal Nederlanders in verhouding tot het totaal aantal bewoners voor een aantal gemeenten behoorlijk hoog: Hamont-Achel 21% en Lanaken 18% (zie tabel 25). De immi-

gratie van Nederlanders blijft een constant gegeven. Door een recente wijziging van de Nederlandse wetgeving in verband met aftrekbaarheid van investeringen lijkt een nieuwe immigratiegolf op gang te komen van de Nederlandse middenklasse die vooral uit is op grote percelen in open bebouwing. Deze bebouwingsvorm is ook bij de Belgen erg geveerd. Het effect hiervan is nog niet in cijfers zichtbaar, maar wordt nu al enorm genoemd.

De grensgemeenten worden geconfronteerd met een toenemende woondruk en met het steeds schaarser wordend aanbod van bouwpercelen. Een gevolg van de woondruk is de stijgende grondprijs, die zich van de grensgemeenten stilaan verspreidt over de hele provincie¹³⁰.

130. De stijgende grondprijs is ook afhankelijk van andere factoren.

TABEL 25: AANTAL NEDERLANDERS TEN OPZICHTE VAN HET AANTAL BEWONERS (> 5%)

GEMEENTE	INWONERS IN 1999	NEDERLANDERS	%
Hamont-Achel	13.580	2.882	21,2
Lanaken	23.508	4.353	18,5
Voeren	4.297	722	16,8
Riemst	15.648	1.630	10,4
Kinrooi	11.673	1.143	9,8
Neerpelt	15.301	1.452	9,5
Maaseik	22.673	1.621	7,1
Lommel	30.150	2.128	7,1
Bocholt	11.721	663	5,7
Zutendaal	6.619	360	5,4

Bron NIS - verwerking provincie Limburg, 2de directie, Strategie en Planning en 3de directie, plangroep

TABEL 26: JAARGEMIDDELDE VAN DE INWIJKING VAN NEDERLANDERS VERSUS NATUURLIJKE AANGROEI (1989 - 1999)

GEMEENTE	INWIJKING NEDERLAND	NATUURLIJKE AANGROEI	VERSCHIL	VERHOUDING
Voeren	52	1	-52	52
Lanaken	597	56	-541	11
Hamont-Achel	228	21	-207	11
Riemst	279	28	-251	10
Sint-Truiden	10	1	-9	10
Neerpelt	119	43	-76	3
Maaseik	166	63	-103	3
Kinrooi	105	48	-57	2
Hechtel-Eksel	48	30	-18	2
Bocholt	58	37	-21	2
Lommel	173	114	-59	2
Dilsen-Stokkem	67	56	-11	1
Maasmechelen	167	143	-24	1
Zutendaal	34	30	-4	1

Bron NIS - verwerking provincie Limburg, 2de directie, Strategie en Planning en 3de directie, plangroep

Onderstaande kencijfers geven voor het voorbij decennium (1989 - 1999) aan dat de inwijking in een aantal gemeenten zeer groot is en een permanent karakter heeft. Voor een tiental gemeenten is het aantal immigrerende Nederlanders een veelvoud van de natuurlijke aangroei. In Voeren, Lanaken, Hamont-Achel en Riemst is dat zelfs meer dan tienmaal de natuurlijke aangroei (zie tabel 26). Voor deze vier gemeenten wordt de situatie onhoudbaar omdat net de buitengebiedgemeenten slechts een natuurlijke aangroei mogen realiseren. Dit leidt tot een grote druk op de woonvoorraad en op de woningmarkt. De recente immigratiegolf, waarvan sprake, zal dit fenomeen nog verergeren.

1.2. Taakstellingen van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen

1.2.1. Uitgangspunten

Het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen heeft de behoefte aan bijkomende woongelegenheden tot 2007 voor Vlaanderen geraamd op 400.000. De verdeling en lokalisatie van de bijkomende woongelegenheden worden berekend op basis van het bestaand woningpatrimonium. De huidige concentratie van woningen in Vlaanderen bedraagt 60% in de stedelijke gebieden en 40% in de gemeenten in het buitengebied. De concentratie verschilt sterk per provincie. Voor Limburg bedraagt de verdeling 57% in het stedelijk gebied tegenover 43% in de gemeenten in het buitengebied.

Volgens het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen is er in Limburg nood aan 67.524 bijkomende woningen voor de periode 1992 - 2007.

1.2.2. Taakstellingen voor kleinstedelijke gebieden en voor het buitengebied

Het geraamd aantal bijkomende woningen wordt door de provincie gehanteerd als taakstelling. De 67.524 woningen worden verdeeld onder het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk, de kleinstedelijke gebieden en het buitengebied.

Rekening gehouden met de correctie van Beringen dat niet tot het stedelijk gebied maar tot het buitengebied hoort, zijn in Limburg 35.905 woningen bestemd voor het stedelijk gebied, opgesplitst in 17.477 woningen voor het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk met delen van Diepenbeek en Zonhoven en 18.428 woningen te verdelen onder de kleinstedelijke gebieden. Het aantal bijkomende woningen voor het buitengebied bedraagt dan 31.619. Dat cijfer komt nagenoeg overeen uit met de berekende natuurlijke aangroei voor het buitengebied in tabel 24.

1.3. Kwantitatieve selectie van woonkernen en hoofddorpen

1.3.1. Inleiding

KAART 44: UITRUSTING KLEINE KERNEN

KAART 45: WONINGBOUWGEBIEDEN

De provincie selecteert de hoofddorpen en de woonkernen.

Bij de selectie worden 2 belangrijke criteria gehanteerd: het aantal inwoners en het uitrustingsniveau. De statistische sectoren van het NIS vormen de onderlegger van de gegevens.

Bij een eerste interpretatie van gegevens blijkt dat er in de categorie hoofddorpen tussen de selectiecriteria voor woonkernen en de reeds geselecteerde kleinstedelijke gebieden een enorm niveauverschil voorkomt. Daarom wordt er geopteerd om de tussencategorie 'structuurondersteunende hoofddorpen' toe te voegen.

1.3.2. Kwantitatieve selectie van woonkernen

KAART 46: KWANTITATIEVE SELECTIE VAN WOONKERNEN

Om als woonkern te worden geselecteerd moet een kern geselecteerd zijn als woningbouwgebied in de bijlage van het Besluit van de Vlaamse regering van 7 april 1998, houdende de afbakening van woonvernieuwings- en woningbouwgebieden (Belgisch Staatsblad van 28 mei 1998). Volgens de Vlaamse wooncode wil de Vlaamse overheid de overheidsinspanningen inzake huisvesting concentreren in deze gebieden.

Een woningbouwgebied heeft minimaal 200 inwoners en een dichtheid van minimaal 4 inwoners per hectare. De woonkern moet daarenboven uitgerust zijn met een lagere school of kruidenier (superette) of een bakker of moet opgenomen zijn in de lijst van parochies. In tabel 27 worden alle kernen weergegeven die aan deze criteria voldoen, inclusief de verder te selecteren hoofddorpen en de stedelijke gebieden. De kernen worden weergegeven zoals ze in de gegevens van het NIS zijn gekend en worden genoemd.

1.3.3. Kwantitatieve selectie van hoofddorpen

KAART 47: KWANTITATIEVE SELECTIE VAN HOOFDDORPEN

Om als hoofddorp te worden geselecteerd moet de kern een inwoneraantal¹³¹ hebben van minimaal 1.500 in Haspengouw, 2.000 in Kempen en Maasland en 2.500 in Midden- en West-Limburg. De kern moet bovendien uitgerust zijn met minimaal

131. Bron NIS, demografische gegevens per statistische sector 1999.

DEEL V. PROGNOSES, BEHOEFTE EN TAAKSTELLINGEN

TABEL 27: SELECTIE VAN WOONKERNEN

GEMEENTE	DEELKERN
Alken	Alken, Terkoest, Sint-Joris,
As	As, Terheide, Zevenhuizen, Niel bij As
Beringen	Beringen, Beringen-Mijn, Beverlo, Koersel, Paal, Stal, Tervant, Korspel
Bilzen	Bilzen, Munsterbilzen, Beverst, Schoonbeek, Mopertingen, Eik, Eigenbilzen, Grote Spouwen, Waltwilder, Rijkhoven, Martenslinde, Rosmeer, Hees, Kleine Spouwen, Hoelbeek, Merem
Bocholt	Bocholt, Kaulille, Lozen, Neerkreiel, De Hees
Borgloon	Borgloon, Hoepertingen, Rijkel, Jesseren, Bommershoven, Kerniel, Broekom, Gors-Opleeuw
Bree	Bree, Opitter, Vostaard, Gerdingen-Barriër, Tongerlo, Beek
Diepenbeek	Diepenbeek, Dorpsheide, Rozendaal, Lutselus, Kabergheide, Rooierheide
Dilsen-Stokkem	Dilsen, Stokkem, Lanklaar, Reselt, Elen, Rotem
Genk	Genk, Boxsbergheide, Oud-Waterschei, Termien, Waterschei, Winterslag, Zwartberg, Kolderbos, Bret, Nieuw Sledderlo, Oud-Winterslag, Gelieren-Hoogzij, Sledderlo (Oud-Sledderlo), Bokrijk
Gingelom	Gingelom, Montenaken, Mielen boven Aalst, Jeuk, Borlo, Niel bij Sint-Truiden, Buvingen
Halen	Halen, Zelem, Loksbergen
Ham	Kwaadmechelen, Oost-Ham, Genendijk, De Warande
Hamont-Achel	Hamont, Achel, Rodenrijt (Achel-Statie), 't Lo
Hasselt	Hasselt, Bannuexwijk, Sint-Lambrechts-Herk, Stevoort, Kiewit, Kermt, Kuringen, Tuilt, Spalbeek, Rapertingen, Stokrooie, Godsheide, Wimmertingen,
Hechtel-Eksel	Hechtel, Eksel, Hoef
Heers	Heers, Mechelen-Bovelingen, Horpmaal, Vechmaal, Veulen, Rukkelingen-Loon
Herk-de-Stad	Herk-de-Stad, Schulen, Donk, Berbroek, Schakkebroek
Heusden-Zolder	Heusden, Zolder, Berkenbos, Boekt, Bolderberg, Viversel, Eversel, Lindeman (wijk), Voort
Hoeselt	Hoeselt, Alt-Hoeselt, Werm, Sint-Huibrechts-Hern, Romershoven, Schalkhoven, Groenstraat - Onze-Lieve-Vrouw
Houthalen-Helchteren	Houthalen, Helchteren, Park van Genk, Meulenbergh, Laak, Lillo, Sonnis
Kinrooi	Kinrooi, Molenbeersel, Kessenich, Geistingen, Ophoven
Kortesseem	Kortesseem, Vliermaal, Guigoven, Vliermaalroot, Wintershoven
Lanaken	Lanaken, Rekem, Veldwezelt, Gellik, Smeermaas, Neerharen, Kesselt
Leopoldsburg	Leopoldsburg, Heppen, Strooiendorp, Asdonk
Lommel	Lommel, Balendijk, Grote Barriër, Lutlommel, Kolonie, Kattenbos, Kerkhoven, Heuvel, Heide, Lommel-werkplaatsen, Stevensvennen
Lummen	Lummen, Meldert, Linkhout, Genenbos, Tiewinkel,
Maaseik	Maaseik, Neeroeteren, Opoeteren, Voorshoven, Neerhoven, Dorne, Wurfeld, Aldeneik
Maasmechelen	Mechelen-aan-de-Maas, Eisden, Eisden-Tuinwijk, Opgrimbie, Leut, Uikhoven, Kotem, Boorsem, Meeswijk, Vucht (dorp)
Meeuwen-Gruitrode	Meeuwen, Gruitrode, Wijshagen, Ellikom, Neerglabbeek
Neerpelt	Neerpelt, Sint-Huibrechts-Lille, Grote Heide, Damsheide, Herent
Nieuwerkerken	Nieuwerkerken, Kozen, Wijer, Binderveld
Opglabbeek	Opglabbeek, Louwel, Nieuwe Kempen
Overpelt	Overpelt, Overpelt Fabriekstraat, Lindel, Overpelt Werkplaatsen
Peer	Peer, Wijchmaal, Grote Brogel, Linde, Kleine Brogel, Wauberg
Riemst	Riemst, Vlijtingen, Herderen, Kanne, Millen, Zussen, Zichen, Vroenhoven, Bolder, Val, Meer, Genoelselderen, Membruggen, Lafelt, Heukelom
Sint-Truiden	Sint-Truiden, Brustem, Zepperen, Velm, Wilderen, Ordingen, Aalst, Gelinden, Kerkom bij Sint-Truiden, Engelmanshoven, Groot Gelmen, Halmaal, Bevingen, Melveren, Duras, Runkelen, Gorssem
Tessenderlo	Tessenderlo, Hulst, Engsbergen, Schoot
Tongeren	Tongeren, Nerem, Lauw, Piringen, Rutten, Vreeren, Riksingen, Koninksem, Henis, Sluizen, 's Herenselderen, Widoioie, Overrepen, Mal, Ketsingen,
Voeren	Sint-Martensvoeren, 's-Gravenvoeren (Voeren), Moelingen, Teuven
Wellen	Wellen, Vrolingen
Zonhoven	Zonhoven, Termolen, Ter Donk, Halveweg
Zutendaal	Zutendaal, Wiemesmeer, Bessemer, Papendaal

een lagere school en een eerstelijnswinkel of superette. Tabel 28 selecteert alle kernen die aan de criteria voldoen, ook de structuurondersteunende hoofddorpen en de stedelijke gebieden.

1.3.4. Kwantitatieve selectie van structuurondersteunende hoofddorpen

De structuurondersteunende hoofddorpen voldoen aan het inwonercriterium van de hoofddorpen en hebben een uitrusting en voorzieningenaanbod op streekniveau. Alle structuurondersteunende hoofddorpen hebben minstens 1 aanbod van volledig middelbaar onderwijs (6 jaar in ASO, TSO, KSO of gelijkwaardig) en voldoen bovendien aan tenminste 2 van de volgende criteria: de gemeente is geselecteerd als economisch knooppunt of behoort tot het economisch netwerk van het Albertkanaal¹³², de deelkern is een regionaal knooppunt van openbaar vervoer, heeft een publieksaantrekkelijk administratief aanbod voor de omgeving (bijvoorbeeld ministerie, vrederegerecht) en/of hoort tot de historische steden van Limburg¹³³. Tabel 27 selecteert alle kernen die voldoen aan de criteria, ook degene die als stedelijk gebied zijn geselecteerd. (zie tabel 29)

132. Zoals vastgelegd in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.

133. Gerits, J., 'Historische steden in Limburg': Beringen, Bilzen, Borgloon, Bree, Halen, Hamont, Hasselt, Herk-de-Stad, Maaseik, Peer, Rekem, Sint-Truiden, Stokkem en Tongeren.

1.4. Woonwagenterreinen

1.4.1. Beschrijving van de problematiek

Het wonen in woonwagens wordt nog te veel als marginaal beschouwd. Daarom heeft de Vlaamse overheid een beleidskader uitgewerkt waarin het wonen in woonwagens als een volwaardige woonvorm wordt gezien. De Vlaamse woonwagengemiddelde (VWWC) heeft de problematiek en de gewenste ruimtelijke benadering uitgebreid verwerkt in een adviserend verslag (15 oktober 1998). Dat document stelt dat woonwagenterreinen het best worden gekoppeld aan stedelijke gebieden of aan kernen in het buitengebied, als het gaat om terreinen met een beperkte omvang. Het residentieel woonwagenterrein maakt deel uit van de woonstructuur van de gemeente en kan zeker niet als een element van de recreatieve of toeristische infrastructuur worden beschouwd.

Er zijn 2 types van terreinen¹³⁴: het residentieel woonwagenterrein, dat bestemd en ingericht is voor het sedentair wonen in woonwagens en waarop een beperkte ambachtelijke en/of commerciële activiteit kan plaatsvinden en het doortrekkersterrein, dat bestemd en ingericht is voor het tijdelijk plaatsen van verkeerswaardige woonwagens. De combinatie van beide types op één plaats is niet wenselijk omwille van het verschil in gebruik, beheer en doelpubliek.

In Limburg zijn voor beide categorieën onvoldoende standplaatsen op legale terreinen. Omdat het gewestplan te weinig

specifieke bestemmingszones heeft opgenomen en de aanleg in reguliere woonzones niet zo vanzelfsprekend is, zijn er een aantal illegale terreinen ontstaan die de effectieve nood invullen. Standplaatsen voor doortrekkers zijn in heel Vlaanderen nauwelijks te vinden. De bestaande legale terreinen zijn soms te weinig verbonden met de lokale nederzetting- en voorzieningstructuur.

In 1999 waren er 148 legale standplaatsen op residentiële woonwagenterreinen, verspreid over 8 gemeenten: Ham (8), As (6), Genk (45), Hasselt (18), Sint-Truiden (18), Maaseik (24), Bilzen (3) en Maasmechelen (26). Er waren in totaal 203 woonwagengezinnen. Afzonderlijke en specifiek ingerichte doortrekkersterreinen waren er in 1999 niet, noch in Limburg noch in Vlaanderen. Wel wordt soms in een aantal plaatsen voor doortrekkers voorzien op het residentieel terrein. Voor Limburg zijn dat in totaal 8 standplaatsen.

De terreinen zijn gelegen op specifiek daartoe geëigende bestemmingszones van het gewestplan, maar in een aantal gevallen is de inplanting zonevreemd (voor zover gekend: As: bufferzone, Hasselt: ambachtelijke zone, Sint-Truiden: uitbreiding industrieterrein). Daarnaast zijn er nog een aantal illegale terreinen, die meestal spontaan en zonder vergunning tot stand zijn gekomen.

1.4.2. Behoeft

In 1999 woonden 203 Limburgse woonwagengezinnen in woonwagens, op 148 legale standplaatsen verspreid over 8 gemeenten. De trendmatig berekende behoefte in 2010 bedraagt 237 woonwagengezinnen.

De bijkomende behoefte tussen 1999 en 2010 wordt geraamd op 89 standplaatsen¹³⁵. De natuurlijke aangroei bedraagt 34 eenheden en maakt deel uit van de totale woonbehoefte van de provincie. De overige standplaatsen bestaan reeds, maar moeten worden geherlokalisied of geregulariseerd.

In Vlaanderen zijn er een duizendtal gezinnen die jaarlijks rondtrekken. Vijfhonderd standplaatsen op doortrekkersterreinen, verspreid over Vlaanderen, zouden voldoen aan de behoefte. In 1999 waren er in Vlaanderen geen doortrekkersterreinen uitgerust. De VWWC wenst per provincie 100 standplaatsen te voorzien voor 2010.

De standplaatsen van de doortrekkersterreinen worden niet opgenomen in de prognoses voor bijkomende wooneenheden. Het gaat niet om permanente bewoners, maar om mensen die rondtrekken en een vast adres hebben in een andere plaats.

1.4.3. Inrichtingsprincipes

De inrichtingsprincipes van woonwagenterreinen zijn uitvoerig omschreven in het Verslag van de Vlaamse

135. Gebaseerd op de gegevens uit Vlaams Centrum Woonwagenerwerk vzw. 55 van deze standplaatsen zijn zonevreemd en/of niet vergund, de behoefte aan 34 standplaatsen is het gevolg van de natuurlijke groei (1999 - 2010).

134. De Vlaamse overheid verleent een toelage aan provinciale en lokale besturen, evenals aan verenigingen van gemeenten en OCMW's voor het aanleggen, inrichten en/of uitbreiden van residentiële woonwagenterreinen.

DEEL V. PROGNOSES, BEHOEFTE EN TAAKSTELLINGEN

TABEL 28: SELECTIE VAN HOOFDDORPEN VOLGENS SELECTIECRITERIA

GEMEENTE	DEELKERN	GEMEENTE	DEELKERN
Alken	Alken	Kinrooi	Kinrooi
Beringen	Beringen, Beringen-Mijn, Beverlo, Koersel, Paal, Stal	Kortesseem	Kortesseem
Bilzen	Bilzen, Munsterbilzen, Beverst	Lanaken	Lanaken, Rekem, Veldwezelt, Gellik
Bocholt	Bocholt, Kaulille	Leopoldsburg	Leopoldsburg
Borgloon	Borgloon, Hoepertingen	Lommel	Lommel, Balendijk, Grote Barrier, Lutlommel
Bree	Bree	Maaseik	Maaseik, Neeroeteren
Diepenbeek	Diepenbeek, Dorpsheide	Maasmechelen	Mechelen-aan-de-Maas, Eisden, Eisden-Tuinwijk, Opgrimbie
Dilsen-Stokkem	Dilsen, Stokkem, Lanklaar	Meeuwen-Gruitrode	Meeuwen
Genk	Genk, Boxbergheide Oud-Waterschei, Termien, Waterschei, Winterslag, Zwartberg, Kolderbos	Neerpelt	Neerpelt
Halen	Halen	Nieuwerkerken	Nieuwerkerken
Ham	Kwaadmehelen	Opglabbeek	Opglabbeek
Hamont-Achel	Hamont, Achel	Overpelt	Overpelt
Hasselt	Hasselt, Banneuxwijk, Kermt, Sint-Lambrechts-Herk, Stevoort, Kiewit	Peer	Peer, Wijchmaal
Hechtel-Eksel	Hechtel, Eksel	Riemst	Vlijtingen
Heers	Heers	Sint-Truiden	Sint-Truiden, Brustem, Zepperen, Velm
Herk-de-Stad	Herk-de-Stad, Schulen	Tessenderlo	Tessenderlo
Heusden-Zolder	Heusden, Zolder, Berkenbos, Boekt	Tongeren	Tongeren
Hoeselt	Hoeselt	Zonhoven	Zonhoven, Termolen
Houthalen-Helchteren	Houthalen, Helchteren, Park van Genk, Meulenber	Zutendaal	Zutendaal

TABEL 29: SELECTIE VAN KERNEN DIE VOLDOEN AAN DE CRITERIA VOOR STRUCTUURONDERSTEUNENDE HOOFDDORPEN

GEMEENTE	DEELKERN
Beringen	Beringen
Bilzen	Bilzen
Borgloon	Borgloon
Bree	Bree
Dilsen-Stokkem	Dilsen
Genk	Genk
Hamont-Achel	Hamont
Hasselt	Hasselt
Houthalen-Helchteren	Houthalen
Lanaken	Lanaken
Leopoldsburg	Leopoldsburg
Lommel	Lommel
Maaseik	Maaseik
Maasmechelen	Mechelen-aan-de-Maas
Neerpelt	Neerpelt
Overpelt	Overpelt
Peer	Peer
Sint-Truiden	Sint-Truiden
Tessenderlo	Tessenderlo
Tongeren	Tongeren

Woonwagencommissie. In een notendop gaat het om het volgende.

- Het terrein is voorzien van alle collectieve nutsvoorzieningen, infrastructuur, structureel groen en speelmogelijkheden voor kinderen.
- Er zijn tenminste 5 standplaatsen, maar bij voorkeur zijn de standplaatsen geclusterd in groepen van 15 tot 20.
- Voor residentiële terreinen krijgt een apart dienstgebouwtje, van ongeveer 18 m² per standplaats, de voorkeur boven een collectief dienstgebouw.
- De bruto-oppervlakte per standplaats bedraagt 200 tot 300 m² voor residentiële terreinen en 100 m² voor doortrekkersterreinen.
- De voorzieningen voor commerciële en ambachtelijke bedrijvigheid zijn beperkt en horen bij het geheel. Hier kan ook worden gedacht aan een clustering van individuele entiteiten.

2. BEDRIJVENTERREINEN

2.1. Evolutie van de beroepsbevolking

2.1.1. Nog een lichte toename van de beroepsbevolking met 5.000 à 15.000 personen

De omvang van de Limburgse beroepsbevolking is sinds 1947 toegenomen van 161.438 personen tot 326.666 personen in 1991. De verdubbeling is vooral het gevolg van een toename van de vrouwelijke arbeidsparticipatie, alhoewel die in Limburg relatief laag blijft. Voor een prognose aangaande de evolutie van de grootte van de beroepsbevolking tussen 1992 en 2012 kan men vertrekken van verschillende hypothesen. *In de maximale prognose (trendprognose) zou de beroepsbevolking in Limburg tussen 1991 en 2012 met ongeveer 15.000 personen toenemen, terwijl de minimale prognose (volgens de hypothese van het Planbureau) een toename met ongeveer 5.250 personen weergeeft.*

Er is nog nood aan bijkomende werkgelegenheid afgestemd op de specifieke mogelijkheden van de Limburgse beroepsbevolking.

Figuur 4 geeft de evolutie weer van de Limburgse beroepsbevolking tussen 1947 en 1991.

De werkgelegenheid is in Limburg sterker gestegen dan in Vlaanderen. Zij nam tussen 1961 en 1991 toe van 159.275 tot 250.292 personen. In 1996 is de Limburgse werkgelegenheid toegenomen tot 281.154 plaatsen. De beroepsbevolking bedroeg op dat ogenblik 333.555 personen.

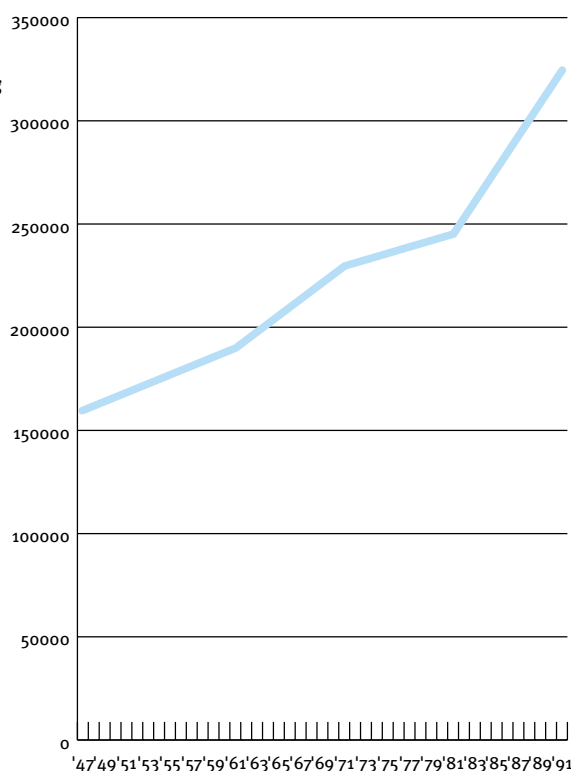
De toename van de beroepsbevolking, samen met de werkloosheid en de daaruit voortkomende pendel, maakt dat het op korte termijn nog altijd wenselijk is dat de werkgelegenheid in de pro-

vincie verder wordt uitgebouwd. De bijkomende behoefte aan werkgelegenheid, als gevolg van een toename van de beroepsbevolking, valt na 2007 bijna volledig weg.

2.2. Aanbod aan bedrijventerreinen

De afdeling ruimtelijke planning van AROHM heeft de inventaris van 1 januari 1994 (uitgangspunt voor de ruimtebalans van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen) bijgesteld en geactualiseerd op basis van de volgende gegevens: technische correcties in verband met oppervlakten, alle gewestplanwijzigingen vanaf 1994 inclusief de laatste gewestplanwijziging van Hasselt - Genk en Sint-Truiden - Tongeren, wijzigingen door middel van BPA's, gegevens naar aanbod bijgesteld op basis

FIGUUR 4: EVOLUTIE VAN DE LIMBURGSE BEROEPSBEVOLKING TUSSEN 1947 EN 1991

Bron: N.I.S. Volkstellingen 1947, 1961, 1970, 1981 en 1991 en eigen bewerking

DEEL V. PROGNOSES, BEHOEFTE EN TAAKSTELLINGEN

TABEL 30: EVOLUTIE VAN HET AANTAL ACTIEVEN UITGAANDE VAN EEN OPEN BEVOLKING, VOLGENS DE ACTIVITEITSGRADEN, GERAAMD DOOR HET PLANBUREAU

	1991	1997	2002	2007	2012	'91-'12	INDEX
As	2.891	3.136	3.154	3.190	3.211	320	111,07
Beringen	14.538	16.560	17.034	17.488	17.646	3.108	121,38
Diepenbeek	7.524	7.850	7.828	7.843	7.785	261	103,47
Genk	24.207	26.176	26.036	26.076	25.867	1.660	106,86
Gingelom	3.105	3.162	3.122	3.147	3.168	63	102,03
Halen	3.389	3.404	3.386	3.403	3.415	26	100,77
Ham	3.718	3.950	3.929	3.943	3.908	190	105,11
Hasselt	30.400	29.286	28.675	28.335	27.905	-2.495	91,79
Herk-de-Stad	4.924	5.073	5.158	5.238	5.276	352	107,15
Heusden-Zolder	11.170	12.698	12.856	12.952	12.858	1.688	115,11
Leopoldsburg	5.736	5.775	5.685	5.674	5.640	-96	98,33
Lummen	5.757	5.865	5.912	6.018	6.035	278	104,83
Nieuwerkerken	2.612	2.762	2.815	2.858	2.869	257	109,84
Opglabbeek	3.723	4.102	4.238	4.369	4.477	754	120,25
Sint-Truiden	16.320	16.307	15.921	15.738	15.538	-782	95,21
Tessenderlo	6.470	6.792	6.881	7.005	7.083	613	109,47
Zonhoven	7.984	8.383	8.543	8.731	8.819	835	110,46
Zutendaal	2.735	2.970	3.035	3.086	3.106	371	113,56
ARRONDISSEMENT HASSELT	157.203	164.251	164.208	165.094	164.606	7.403	104,71
Bocholt	5.046	5.013	5.107	5.237	5.310	264	105,23
Bree	6.109	5.896	5.853	5.867	5.837	-272	95,55
Dilsen-Stokkem	7.217	7.898	8.072	8.240	8.291	1.074	114,88
Hamont-Achel	5.619	5.666	5.717	5.839	5.937	318	105,66
Hechtel-Eksel	4.384	4.815	4.980	5.175	5.336	952	121,72
Houthalen-Helchteren	11.636	12.487	12.609	12.726	12.639	1.003	108,62
Kinrooi	5.142	5.233	5.355	5.484	5.522	380	107,39
Lommel	12.492	13.127	13.275	13.499	13.603	1.111	108,89
Maaseik	9.470	9.854	10.037	10.290	10.406	936	109,88
Meeuwen-Gruitrode	5.327	5.507	5.621	5.750	5.796	469	108,80
Neerpelt	6.274	6.476	6.707	6.937	7.054	780	112,43
Overpelt	5.239	5.280	5.319	5.409	5.464	225	104,29
Peer	6.253	6.481	6.833	7.232	7.463	1.210	119,35
ARRONDISSEMENT MAASEIK	90.208	93.733	95.485	97.685	98.658	8.450	109,37
Alken	4.696	4.768	4.801	4.867	4.907	211	104,49
Bilzen	12.233	12.735	12.928	13.188	13.364	1.131	109,25
Borgloon	4.338	4.325	4.259	4.205	4.154	-184	95,76
Heers	2.747	2.822	2.734	2.694	2.652	-95	96,54
Herstappe	43	36	33	31	27	-16	62,79
Hoeselt	3.879	4.007	4.042	4.079	4.078	199	105,13
Kortesseem	3.472	3.539	3.582	3.589	3.542	70	102,02
Lanaken	9.582	10.312	10.311	10.407	10.466	884	109,23
Maasmechelen	13.998	15.428	15.492	15.610	15.576	1.578	111,27
Riemst	6.545	6.707	6.557	6.486	6.418	-127	98,06
Tongeren	12.956	12.729	12.557	12.510	12.382	-574	95,57
Voeren	1.814	1.754	1.753	1.794	1.816	2	100,11
Wellen	2.952	3.015	2.996	3.001	2.985	33	101,12
ARRONDISSEMENT TONGEREN	79.255	82.177	82.045	82.461	82.367	3.112	103,93
PROVINCIE LIMBURG	326.666	340.161	341.738	345.240	345.631	18.965	105,81

Bron: N.I.S. Volkstelling, Deel 8B, beroepsbevolking, voornaamste cijfers per woongemeente: data voor 1991, N.I.S.-PLANBUREAU (1996) voor Vlaanderen en eigen prognose: data voor 1997, 2002, 2007 en 2012

van de GOM-inventaris van 1 januari 2000 en voorstellen van GOM voor (definitief of tijdelijk) niet-realiseerbare bedrijventerreinen.

Het aanbod aan bedrijventerreinen is berekenend op basis van deze inventaris van 1 januari 2000 van de GOM Limburg, verwerkt door de afdeling ruimtelijke planning van AROHM en de plangroep van de provincie Limburg.

Enkel de terreinen met een aanbod zijn vermeld per economisch knooppunt, omdat zij een belangrijke rol zullen spelen in de economische ontwikkeling van het economisch knooppunt. Het aanbod geldt voor lokale en regionale bedrijvigheid. Terreinen kleiner dan 5 ha zijn niet in de inventaris opgenomen. (zie tabel 31)

Het aanbod van bedrijventerreinen is geactualiseerd op basis van de inventaris van de GOM tot 1 januari 2002. De zones voor stedelijke ontwikkeling zijn er niet in opgenomen, enkel de industriegebieden, kmo-zones en reservegebieden. De gegevens zijn echter niet onmiddellijk vergelijkbaar met deze van de vorige tabel.

- De inventaris van de GOM vertrekt van gemeentegrenzen. Daardoor is de oppervlakte van de grensoverschrijdende bedrijventerreinen Genk-zuid, Ravenshout, Zolder - Lummen, Kolenhaven - Zolder, Beringen-zuid, Nolimpark, Overpelt - Zinkfabriek en het reserveterrein Genk-zuid ondergebracht bij verschillende gemeenten.
- De naamgeving van sommige terreinen is veranderd. Zo benoemt de inventaris van de GOM bijvoorbeeld het mijn-terrein Zolder als De Schacht.
- De tabel bevat alle bedrijventerreinen, ook deze kleiner dan 5 ha.

Het aantal bouwrijpe terreinen in de provincie Limburg bedraagt in 2002 751 ha en het aantal nog uit te rusten terreinen 611 ha.

2.3. Behoeften en taakstellingen

Het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen heeft het aantal bijkomende bedrijventerreinen berekend op basis van de inventaris van GOM Limburg d.d. 1 januari 1994. De confrontatie tussen het aanbod aan bedrijventerreinen en de vraag betekent voor de provincie Limburg een overschot van 532 ha tot 2007. Het aanbod bedrijventerreinen in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen is berekend vanuit de bouwrijpe en nog uit te rusten gronden. Dat betekent dat tijdelijk niet-realiseerbare gronden niet opgenomen zijn in het aanbod, ook al zijn ze als industriegebied (paars) ingekleurd op het gewestplan. (zie tabel 33)

De provincie Limburg is van oordeel dat bij de herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen rekening moet worden gehouden met onderstaande factoren bij de raming

van de behoeften. Daardoor zal ongetwijfeld het huidig voorzien aandeel (13,09%) in de RSZ-werkgelegenheid merkelijk toenemen, terwijl dat van de andere provincies gemiddeld zal afnemen.

Het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen concludeert uit de negatieve ruimtebalans: "Aangezien de provincie Limburg een overschot kent, behoeft zij geen omzetting van het overschot in een bruto-oppervlakte. Het overschot van 532 ha kan als een bruto-cijfer worden beschouwd. Dat betekent niet dat er in de provincie Limburg binnen de globale ruimtebalans, geen nieuwe bedrijventerreinen mogelijk zijn. In subregio's binnen de provincie kunnen tekorten bestaan. In het bijzonder in Limburg dient dan ook te worden vastgesteld of de gereserveerde oppervlakte in de plannen van aanleg ook daadwerkelijk kan worden gerealiseerd, dan wel dat er geen herschikking voor deze terreinen kan worden overwogen. Dit laatste dient vooral te worden geëvalueerd in het licht van de reconversie-regio's waar grotere terreinoppervlakten (kunnen) worden gedesaffecteerd en dus niet noodzakelijk in de gewenste ruimtelijke structuur de bestemming bedrijventerrein moet behouden"¹⁴⁹.

De resultaten werden herzien in 2000, maar de ruimtebalans blijft negatief. Daarom wordt in het richtinggevend gedeelte overgestapt naar een kwalitatieve benadering.

KANTTEKENING

Het voornaamste uitgangspunt bij de raming van de behoefte aan bedrijventerreinen in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen is de behoefte aan werkgelegenheid. Volgende bedenkingen gelden daarbij.

- Het wordt niet als duurzaam aangezien vanuit sociaal-economisch en mobiliteitsoogpunt dat er een stelselmatig pendelsaldo blijft voor de provincie Limburg. Op termijn moet een evenwicht kunnen worden bereikt voor de beroepsbevolking naar woon- en werkplaats op provinciaal niveau. Dit pendelsaldo neemt voor de provincie Limburg stelselmatig af. Het is beleidsmatig niet gewenst het nog altijd te hoge pendelsaldo te bevriezen op een bepaald moment.
- Door dit uitgangspunt wordt er ook geen rekening gehouden met de vaststelling dat het aandeel werklozen in de provincie Limburg nog steeds hoger ligt dan het gemiddelde in Vlaanderen. Door de werklozen niet mee in rekening te brengen ontstaat een structurele onderschatting van de behoefte.
- Wanneer er alleen wordt uitgegaan van de totale RSZ-werkgelegenheid wordt geen rekening gehouden met het hoger aandeel industriële werkgelegenheid in de provincie Limburg. Industriële werkgelegenheid is per werknemer meer ruimtebehoevend. Limburg heeft dus meer dan de

DEEL V. PROGNOSES, BEHOEFTE EN TAAKSTELLINGEN

TABEL 31: AANBOD AAN BEDRIJVENTERREINEN (1 JANUARI 2000)

GEMEENTE	BEDRIJVENTERREIN	BOUWRIJP UIT TE RUSTEN		GEMEENTE	BEDRIJVENTERREIN	BOUWRIJP UIT TE RUSTEN	
		NETTO	BRUTO			NETTO	BRUTO
1. ECONOMISCHE KNOOPPUNTEN IN HET ECONOMISCH NETWERK ALBERT-KANAAL ¹³⁶				3. SPECIFIEKE ECONOMISCHE KNOOPPUNTEN			
Ham	Albertkanaal		11 ha	Maasmechelen ¹⁴¹	Maneborn		28 ha
Tessenderlo	Tessenderlo-Paal	20 ha	10 ha		Oude Bunders		11 ha
Beringen	Beverlo	1 ha		Bilzen ¹⁴²	Intercompost		4 ha
	Beringen-haven		3 ha		Bilzen-oost		14 ha
	Beringen-noord	2 ha		Sint-Truiden	Kleine Spouwen		5 ha
	Beringen-Paal		8 ha		Schurhovenveld	1 ha	
	Beringen-zuid	10 ha		Tongeren	Brustem		68 ha
Heusden-Zolder	Steenkoolmijn		6 ha		kmo-zone noord		16 ha
	Veenlanden	1 ha	4 ha		Overhaem	1 ha	
	De Zolken	1 ha			Tongeren-oost	3 ha	47 ha
	Lange Beemden	8 ha			kleinhandelszone		7 ha
	Ubbersel		17 ha	totaal aanbod		64 ha	404 ha
	Zolder - Lummen	3 ha		4. BUITENGEBIEDGEMEENTEN			
	Steenkoolmijn Zolder		107 ha	Houthalen-Helchteren ¹⁴³	Centrum-zuid		2 ha
Lummen	Gestel		2 ha		Europark	3 ha	
	Lindekensveld		3 ha		Helchteren	3 ha	10 ha
Zutendaal ¹³⁷				Dilsen-Stokkem ¹⁴⁴	Rotem	9 ha	
Lanaken	Lanaken	15 ha			Sourveld		10 ha
totaal aanbod		61 ha	171 ha		Lanklaar	10 ha	25 ha
2. STEDELIJKE GEBIEDEN				Alken ¹⁴⁵			
Hasselt - Genk ¹³⁸	Genk-noord	22 ha		Hamont-Achel	Oude Pastorijstraat	3 ha	
	Genk-zuid	136 ha	193 ha		Achel-station	2 ha	
	Hermes	40 ha	15 ha	Opglabbeek	Opglabbeek	27 ha	3 ha
	Herckenrodesingel	2 ha		totaal aanbod		59 ha	74 ha
	Het Dorlick		12 ha	5. BUITENGEBIEDGEMEENTEN			
	Rangeerstation		3 ha	As ¹⁴⁶			5 ha
	Sint-Lambrechts-Herk		7 ha	Bocholt		1 ha	25 ha
	Hasselt-west	1 ha		Borgloon			11 ha
	Wetenschapspark	1 ha	22 ha	Gingelom		2 ha	
	Dorpsveld		12 ha	Halen		1 ha	
	De Waerde	1 ha		Hechtel-Eksel		1 ha	2 ha
	Beringersteenweg	2 ha		Heers		3 ha	8 ha
totaal aanbod		205 ha	264 ha	Herk-de-Stad		3 ha	
Lommel ¹³⁹	Maatheide	34 ha		Hoeselt			
	Balendijk uitbreiding		142 ha	Kinrooi			
Neerpelt - Overpelt ¹⁴⁰	Lommelse Akker		23 ha	Kortesseem			6 ha
	De Ring		6 ha	Meeuwen-Gruitrode		5 ha	
	Nolimpark	5 ha		Nieuwerkerken		2 ha	
Bree	Bree-kanaal	9 ha		Peer		8 ha	
Leopoldsburg	Leopoldsburg-kanaal		3 ha	Riemst		1 ha	
	Olmendijk		13 ha	Voeren			11 ha
Maaseik	Jagersborg		17 ha	Wellen		1 ha	6 ha
	Klein-Root	7 ha		totaal aanbod		28 ha	74 ha
	Renkoven	4 ha					

Bron: inventaris AROHM, afdeling ruimtelijke planning, 01.01.2000 en eigen verwerking

136. Dit betreft het Limburgs totaal aanbod aan bedrijventerreinen in het economisch netwerk Albertkanaal, met uitzondering van het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk. Voor het aanbod wordt voorlopig de hele gemeente beschouwd omdat de afbakening van het netwerk nog moet gebeuren.

137. Dit betreft het aanbod op de F.N.N.H.-terreinen te Zutendaal. Het aanbod op de overige terreinen in Zutendaal is opgenomen in het pakket van het bedrijventerrein Genk-zuid.

138. Het aanbod in het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk is voorlopig de som van de terreinen in de gemeenten Genk, Hasselt, Diepenbeek en Zonhoven. Na de afbakening van het stedelijk gebied zal worden bekend welke terreinen in het stedelijk gebied liggen. 70% (329 ha) van het totaalaanbod en 66% (136 ha) van de bouwrijpe gronden bevinden zich op Genk-zuid (met inbegrip van de terreinen op grondgebied van Bilzen en Zutendaal).

139. Op Balim (Dorperheide) ligt nog 263 ha tijdelijk niet-realiseerbare industriegronden.

140. Op Nolimpark ligt nog 5 ha tijdelijk niet-realiseerbare industriegronden.

141. Op Oude Bunders ligt nog 20 ha tijdelijk niet-realiseerbare industriegronden.

142. Op grondgebied Bilzen ligt een deel van het aanbod aan bedrijventerreinen behorend tot het pakket Genk-zuid.

143. Op Centrum-zuid ligt nog 31 ha tijdelijk niet-realiseerbare industriegronden (tracé omleidingsweg) en op Europark nog 11 ha tijdelijk niet-realiseerbaar.

144. Op het bedrijventerrein van Rotem ligt nog 65 ha tijdelijk niet-realiseerbare industriegronden (sanering is lopende).

145. In Alken liggen nog 27 ha definitief niet-realiseerbare gronden, oorspronkelijk voorzien voor de uitbreiding van de brouwerij.

146. De uitbreiding van Cockerill te As als gevolg van de laatste gewestplanwijziging Hasselt - Genk is ondergebracht in de kolom 'ingenomen' in plaats van in de kolom 'uit te rusten'.

TABEL 32: AANBOD AAN BEDRIJVENTERREINEN (1 JANUARI 2002)

	GEMEENTE	BEDRIJVENTERREIN	BOUWRIJP UIT TE RUSTEN		GEMEENTE	BEDRIJVENTERREIN	BOUWRIJP UIT TE RUSTEN		
			NETTO	BRUTO			NETTO	BRUTO	
	1. ECONOMISCHE KNOOPPUNTEN IN HET ECONOMISCH NETWERK ALBERT-KANAAL					ambachtelijke zone			
147. Het mijnterrein van Waterschei is door de laatste gewestplanwijziging Hasselt - Genk omgezet in een gebied voor stedelijke functies.	Ham	Genebos sportzone	1,61 ha		Genk	E314 Waterschei ¹⁴⁷	0,82 ha		
		Oprit Genendijkerveld	2,30 ha			Genk-noord	16,62 ha		6,33 ha
		Ham-Meerhout		11,47 ha		Genk-zuid	80,20 ha		
		Heidestraat	3,57 ha		Diepenbeek	Hermes logistieke zone	40,24 ha	15,00 ha	
		Ravenshout	2,59 ha			Diepenbeek Researchpark		13,89 ha	
		Staatsbaan	0,42 ha			Dorpsveld	7,50 ha		
	Tessenderlo	Ravenshout	2,36 ha			Genk-zuid	5,02 ha		
		Ravenshout	6,73 ha		Zonhoven	Wetenschapspark Limburg	3,62 ha		
	Beringen	Beringen-haven		2,70 ha		Beringersteenweg	3,00 ha		
		Beringen-noord	1,34 ha			De Waerde	1,06 ha		
		Beringen-zuid/Eversel	11,37 ha			Houthalenseweg	0,74 ha		
		Beverlo	1,89 ha		totaal aanbod		175,30 ha	45,08 ha	
		Ravenshout	3,02 ha		Lommel	Balendijk	2,15 ha	60,00 ha	
		Ravenshout	9,70 ha			Kristalpark	136,75 ha		
	Heusden-Zolder	De Veenlanden	1,02 ha			Katoenstraat	1,74 ha		
		De Zolken	1,50 ha			Maatheide	20,06 ha		
		Lange Beemden	7,70 ha		Neerpelt	Lommelse akker		11,85 ha	
		De Schacht	49,79 ha	17,00 ha		Lommelse akker		5,99 ha	
		Ubbersel		16,61 ha		Overpelt-Zinkfabriek	1,24 ha		
		Zolder - Lummen	1,40 ha		Overpelt	Spoorwegstraat	0,53 ha		
	Lummen	Kolenhaven-Zolder	22,46 ha			Nolimpark	7,69 ha		
		Lindekensveld	4,04 ha			Overpelt-Zinkfabriek	18,91 ha		
		Linkhout	1,62 ha			Sellekaertstraat	1,61 ha		
		Zolder - Lummen	1,90 ha			Overpelt De Ring		6,00 ha	
	Zutendaal	Genk-zuid	13,88 ha	29,46 ha	Bree	Bree-kanaal	7,69 ha		
	Lanaken	Heirbaan	1,66 ha			Opitterkiezel	1,87 ha		
		Lanaken	14,54 ha		Leopoldsburg	Leopoldsburg-kanaal	2,67 ha		
		Leonard Moorstraat	0,98 ha			Olmendijk		8,15 ha	
		Sprokkelstraat	0,37 ha		Maaseik	Jagersborg	7,72 ha	10,55 ha	
	totaal aanbod		169,76 ha	77,24 ha		Javanastraat	1,00 ha		
						Klein-Root	2,19 ha		
						Renkoven	0,18 ha		
	2. STEDELIJKE GEBIEDEN					Schouterden	0,33 ha		
	Hasselt	Hasselt-kanaal	0,40 ha		Maasmechelen	De groote molen (Greven)	1,47 ha		
		Hasselt-west	4,26 ha			Draaimortel	2,56 ha		
		Herckenrodesingel				Maneborn	3,39 ha	7,54 ha	
		Herckenrodesingel	1,73 ha			Op de Berg	2,05 ha		
		Het Dorlick	3,68 ha		Oude Bunders	18,47 ha			
		Het Dorlick	2,19 ha		Genk-zuid	8,95 ha	165,80 ha		
		Kiewit II	4,22 ha		Intercompost		1,90 ha		
		Rangeerstation/Tommelen		3,00 ha	Kleine Spouwen		2,00 ha		
		Sint-Lambrechts-Herk		6,86 ha					
148. De uitbreiding van Bilzen-oost als gevolg van de laatste gewestplanwijziging Sint-Truiden - Tongeren is niet opgenomen.									

Bron: inventaris GOM Limburg d.d. 1 januari 2002

DEEL V. PROGNOSES, BEHOEFTE EN TAAKSTELLINGEN

TABEL 32: AANBOD AAN BEDRIJVENTERREINEN (1 JANUARI 2002) (VERVOLG)

GEMEENTE	BEDRIJVENTERREIN	BOUWRIJP		GEMEENTE	BEDRIJVENTERREIN	BOUWRIJP	
		NETTO	UIT TE RUSTEN BRUTO			NETTO	UIT TE RUSTEN BRUTO
Sint-Truiden	Brustem	21,60 ha		Alken	Brouwerij	2,60 ha	3,10 ha
	Brustem	40,38 ha		Hamont-Achel	Achel-Statie/Heikant	1,07 ha	
	Schabroek	1,44 ha			Lozenweg	1,05 ha	
	Schurhovenveld	0,65 ha			Mulk	0,17 ha	
	Schurhovenveld	3,39 ha		Spoorweg	0,12 ha		
	Sint-Truiden-west (Fabriekstraat)		3,56 ha	Opglabbeek	Opglabbeek	16,77 ha	
	Startelstraat	0,47 ha		totaal aanbod		37,25 ha	112,39 ha
Tongeren	Terbiest	0,65 ha		4. BUITENGEBIEDGEMEENTEN			
	Eerste Meistraat	0,25 ha		As		0,18 ha	
	Henisstraat	1,69 ha		Bocholt		4,75 ha	26,41 ha
	kmo-zone-noord (Gasthuisbos)	3,44 ha	12,04 ha	Borgloon		7,86 ha	
	Overhaem	1,94 ha		Gingelom		0,06 ha	
Tongeren-oost	0,70 ha	42,50 ha	Halen		1,18 ha		
totaal aanbod	331,38 ha	334,32 ha	Hechtel-Eksel		1,77 ha		
3. SPECIFIEKE ECONOMISCHE KNOOPPUNTEN				Heers		3,35 ha	8,00 ha
Houthalen-Helchteren	Centrum-zuid	1,59 ha	20,86 ha	Herk-De-Stad			
	Europark	0,67 ha		Hoeselt			
	Helchteren	6,33 ha		Kinrooi		2,42 ha	
Dilsen-Stokkem	Eindestraat	1,83 ha		Kortesseem		6,15 ha	
	Hoogbaan	0,57 ha		Meeuwen-Gruitrode		0,96 ha	
	Lanklaar		9,60 ha	Nieuwerkerken		2,03 ha	
	Lanklaar		30,01 ha	Peer		0,43 ha	
	Rotem	1,73 ha	40,00 ha	Riemst		0,77 ha	
	Sourveld		8,82 ha	Voeren		3,09 ha	7,25 ha
	Vaartstraat	1,71 ha		Wellen		2,30 ha	
Vlesserweg	1,04 ha		totaal aanbod		37,30 ha	41,66 ha	

Bron: inventaris GOM Limburg d.d. 1 januari 2002

TABEL 33: CONFRONTATIE TUSSEN VRAAG EN AANBOD VAN BEDRIJVENTERREINEN (RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN VLAANDEREN)

TOTALE OPPERVAKTEN VOORZIEN AAN BEDRIJVENTERREINEN OP HET GEWESTPLAN, APA EN BPA	9.873 HA
aanbod (som van bouwrijpe en uit te rusten gronden)	1.841 ha
vraag (op basis van het aandeel tewerkstelling 13,09%)	1.309 ha
negatieve ruimtebalans voor de provincie Limburg	overschot - 532 ha

- gemiddelde oppervlakte per werknemer nodig om aan de interne werkgelegenheidsbehoefte te kunnen voldoen.
- Ondanks de positieve ruimtebalans kan er een bijkomende behoefte bestaan aan bepaalde typen bedrijventerreinen (bijvoorbeeld watergebonden terreinen).

3. VERKEER EN VERVOER

3.1. Trends

152. Tritel, mei 2001.

Om een zicht te krijgen op de toekomstige capaciteit van een aantal gewestwegen werd uitgegaan van de intensiteiten van de verkeerstellingen van 1998, verzameld en verwerkt door het ministerie van verkeer en infrastructuur.

Om de intensiteit van het verkeer te ramen in de jaren 2007 en 2012¹⁵⁰ werd er voor de autosnelwegen uitgegaan van een jaarlijkse stijging van 6% van het gemotoriseerd verkeer voor de periode 1998 - 2012, wat cumulatief over 14 jaar een stijging van 126% betekent (van 1998 tot 2007 een stijging van 70%). Voor de overige gewestwegen werd in de periode 1998 - 2007 uitgegaan van een stijging van 3%, wat cumulatief over 9 jaar een stijging van 30% betekent. Voor de periode van 2007 tot 2012 werd nog eens rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van 2,5% (iets mindere toename door de invloed van een aantal mobiliteitsbeheersende maatregelen en tevens de afnemende groei van het aantal gezinnen na 2007). Dat betekent een stijging van het aantal voertuigen van 48% ten opzichte van het referentiejaar 1998.

Wegen die in de toekomst (2012) met capaciteitsproblemen¹⁵¹ af te rekenen krijgen, zijn in eerste instantie de beide autosnelwegen E313 en E314. Alhoewel die wegen op dit moment nog verre van verzadigd zijn, betekent de verwachte trendmatige groei van 70% tot 2007 en nog eens 56% tussen 2007 en 2012 een niet te slikken toename van gemotoriseerd verkeer over bijna heel het Limburgs traject.

Bij een voortzetting van het huidig beleid voor de gewestwegen zijn in 2012 zeker problemen te verwachten op de volgende wegsegmenten:

- N72 (heel traject)
- N74 vanaf de aansluiting met de N72 tot in Hasselt
- N75 Hasseltseweg / Genkersteenweg
- N78 ten noorden van Veldwezelt (nog 2x1weg)
- N715 van de A2/E314 richting noorden
- N730 tussen Bilzen en Munsterbilzen.

Waarschijnlijk zullen zich ook problemen voordoen op de N76 Bree - Meeuwen tot aan de 2x2 weg, ter hoogte van industrieterrein Opglabbeek.

Op de overige verkeersdragers (waterwegen en spoor) zijn volgens het ontwerp mobiliteitsplan Vlaanderen (juni 2001, p.

64 en 89) binnen de planperiode (tot 2007) in de provincie Limburg geen noemenswaardige capaciteitsproblemen te verwachten. Daarenboven is het moeilijk een prognose te maken van bijvoorbeeld het goederenvervoer over het water, omdat een aantal beleidsmaatregelen op Vlaams en federaal niveau gedurende de afgelopen jaren een versnelde groei van jaar tot jaar hebben teweeggebracht. In hoeverre deze tendens zal aanhouden, is moeilijk te voorspellen.

3.2. Toepassing van het multimodaal model¹⁵²

KAART 48: RAMING VAN VERKEERS- EN VERVOERSSTROMEN

Het multimodaal verkeers- en vervoersmodel van de provincie Limburg is een beleidsondersteunend instrument dat voor verschillende toepassingen kan worden ingezet. Het is een avondspitsmodel met als referentiejaar 1998. Het model werd opgemaakt aan de hand van 2 soorten gegevens: netwerkgegevens (autonetwerk en openbaar vervoernetwerk) en socio-economische gegevens.

Autonetwerkgegevens bestaan uit A-wegen, N-wegen en lokale wegen met een belangrijke doorstromingsfunctie. Per weg worden ook een aantal karakteristieken ingevuld die betrekking hebben op de capaciteit en de maximaal toegelaten snelheid. Voor het openbaar vervoernetwerk worden alle bus- en treinlijnen ingebracht. Socio-economische gegevens zijn bijvoorbeeld het bevolkingsaantal, de beroepsbevolking, het autobezit, pendel enz. De gegevens worden gedetailleerd weergegeven voor het grondgebied van de provincie. Daarbuiten worden enkel de belangrijkste assen aangeduid.

Het model wordt opgebouwd aan de hand van zones (gecombineerde statistische sectoren). Tussen 2 zones wordt het theoretisch aantal verplaatsingen berekend¹⁵³ om zo de aantrekkingskracht van een bepaalde zone te kunnen achterhalen. Die aantrekkingskracht wordt ook bepaald op basis van de gegeneraliseerde tijd of reisweerstand tussen de zones. Naast de reistijd wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met de extra weerstand die een overstap van trein naar bus met zich meebrengt. Zo komt men tot een verschillende reisweerstand voor het autovervoer, het openbaar vervoer en het fietsverkeer. Met dat als basis kan dan de modale split worden bepaald tussen de verschillende modi.

Het uiteindelijke resultaat van die berekeningen is een verplaatsingsmatrix voor de verschillende modi, die op het gepast netwerk wordt toegedeeld. Aan de hand van tellingen kan men de verplaatsingsmatrices kalibreren, zodat men een correct aantal verplaatsingen op het netwerk verkrijgt. Nadien kan dan met die gecorrigeerde matrices verder worden gewerkt.

150. Dit zijn de planhorizonten in het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg.

151. Capaciteitsproblemen ontstaan vanaf een bezettingspercentage van 95%.

153. Verplaatsingen worden berekend voor drie verschillende motieven met name werk, school en overige.

DEEL V. PROGNOSES, BEHOEFTE EN TAAKSTELLINGEN

Het multimodaal verkeersmodel is ontwikkeld om verkeersproblemen te onderzoeken op interregionale schaal. Heel het model is opgebouwd op basis van reële data, maar in een theoretisch kader. De resultaten zijn dus een benadering van de werkelijkheid, maar zullen nooit gelijk zijn aan de reële situatie.

Naast het model van 1998 is er ook een toekomstscenario met als referentiejaar 2010 (prognose-model). Dat is opgebouwd op basis van het model van 1998, maar met een aantal basisveronderstellingen qua beleidsopties alsook ruimtelijke en socio-economische ontwikkelingen die vervolgens werden verwerkt in de data. Het spreekt voor zich dat die basisveronderstellingen een grote invloed hebben op de uiteindelijke resultaten van het model.

Op dit model kunnen talrijke simulaties worden toegepast. Maatregelen, zoals grote infrastructuurinterventies, kunnen worden doorgerekend in het model. Daarnaast kunnen uit het model resultaten worden afgeleid. Die kunnen worden opgedeeld in zonale resultaten en netwerkresultaten. Onder de zonale resultaten vallen de aankomst- en vertrekgegevens per zone (zowel voor autoverkeer als voor openbaar vervoer), de herkomstbestemmingstabellen per motief en per vervoerwijze, en de trajecttijden tussen zones, ook per vervoerwijze.

Voor Limburg werden de volgende resultaten berekend:

- verwachte toename van het autoverkeer
- triplengte van het autoverkeer
- verwachte toename van het aantal vrachtwagens
- triplengte van het vrachtverkeer.

De resultaten vormen een toetskader voor de selectie van de secundaire wegen.

4. BIJKOMENDE TOERISTISCH-RECREATIEVE VOORZIENINGEN

4.1. Sport

4.1.1. Lawaaisporten

Er is een behoefte aan goed gelokaliseerde terreinen voor lawaaisporten.

MOTORCROSS

In Limburg zijn er circa 1.300 erkende vergunninghouders en een ongekend aantal andere vrijetijdsrijders.

Op vele plaatsen is wildcrossen een probleem. Het blijkt dat crossers vrij korte verplaatsingen maken en meestal binnen de eigen regio rijden. De verschillende bonden zouden circa 80 wedstrijden per jaar aanvragen. Het aantal permanente¹⁵⁴ en niet-permanente terreinen waar wordt toegelaten

eenmalige wedstrijden te organiseren¹⁵⁵ is de laatste jaren sterk gedaald. De overgebleven terreinen geraken (te) sterk belast, waardoor er nauwelijks trainingsfaciliteiten zijn. In Zuid-Limburg is geen enkele permanente omloop meer. Als in de regio's West- en Zuid-Limburg trainingsmogelijkheden en in Zuid-Limburg wedstrijd mogelijkheden zouden bestaan, zou aan de behoeften van de motorcrossers in Limburg kunnen worden voldaan¹⁵⁶. Voorwaarde is wel dat de terreinen voldoende toegankelijk zijn voor alle liefhebbers en niet-permanente omlopen ter beschikking blijven.

Onder andere uit het "onderzoek naar polyvalente locaties" van de provinciale sportdienst (oktober 1998) blijkt dat het niet wenselijk is om een aantal van de bestaande terreinen te behouden of te intensiveren vanwege andere ruimtelijke opties of kwaliteiten in de omgeving, of omwille van de niet-vergunde en/of zonevreemde toestand (bijvoorbeeld Tessenderlo, Borgloon).

AUTOSPORTEN

Privé-organisaties richten, verspreid over heel Limburg, verschillende gemotoriseerde autosportmanifestaties in. De 4x4-rijders kunnen terecht op de vergunde motorcrosssterreinen, zoals nu reeds het geval is. Als in elke regio een permanente motorcrossomloop beschikbaar is (Lommel, Genk, Maaseik komen reeds in aanmerking), kan het aanbod voldoen aan de behoeften. Daartoe ontbreekt nog een lokatie in Zuid-Limburg.

Er is behoefte aan één terrein voor rallycross in Limburg.

Autospeedway heeft geen permanent terrein in Limburg. Deze autosport heeft een specifieke baan met gravel ondergrond nodig. Horensbergdam kan een zoeklokatie zijn.

KARTING

Vanuit de sportsector (federatie Karting) bestaat geen vraag naar een bijkomend openluchtcircuit in Limburg. Bijkomende openluchtkartingmogelijkheden bestaan op het circuit van Terlaemen (Heusden-Zolder).

LUCHTSporten

Het gebruik van de sportvliegvelden Zwartberg, Kiewit en Leopoldsburg/Hechtel is niet in strijd met ontwikkelingsperspectieven voor kernen, natuur, bos, landbouw en stiltegebieden. Het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen bepaalt dat er geen bijkomende terreinen komen¹⁵⁷. Boven de Hoge Kempen wordt het gebruik van ULM als zeer storend ervaren.

MODELLUCHTVAART

Er is geen vraag naar bijkomende terreinen, maar vooral een behoefte om de bestaande terreinen volledig conform de milieu- en luchtvaartreglementen te kunnen uitbouwen.

155. Klasse 3 (meldingsplicht gemeente en randvoorwaarden).

156. Volgens de Federatie van Amateurs Motorrijdersbonden VZW (FAM) en de studie van de provinciale sportdienst.

157. Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, p. 419.

154. Klasse 1, nu meestal klasse 2.

KLEISCHIETEN

De kleischuttersfederatie vraagt in Limburg 3 goed uitgebouwde terreinen, waarvan 1 Olympische Baan¹⁵⁸. Het (overblijvend gedeelte van het) terrein in Zutendaal is volledig vergund en goed gezoneerd. Uitbreidingsmogelijkheden zijn hier moeilijk realiseerbaar door geluidshinder. Het terrein te Beverst (Bilzen), waar meerdere schietdisciplines worden beoefend, ligt zonevremd en is maar vergund tot 2005. In bosgebied in Neerpelt ligt de schietbaan Sint-Hubertus (Kolisbos), waarvoor een alternatieve oplossing wordt gezocht. Horensbergdam (Genk) kan als zoeklocatie worden aangeduid om 1 of eventueel 2 schietbanen te ontwikkelen.

WATERSKI

De provinciale federatie Limburg Waterski wenst de huidige situatie in Limburg te handhaven inzake waterski-locaties en -mogelijkheden.

JETSPORT

Er is vraag naar bijkomende mogelijkheden voor de jetsport, vooral vanwege de momenteel vaak illegale beoefening. Het is mogelijk om geluidsproducerende watersporten (waterski en jetski) te clusteren mits het in acht nemen van de nodige veiligheidsmaatregelen. Op die manier worden de waterskizones potentieel geschikte locaties voor jetski. Ook de plas van Heerenlaak (Maaseik) kan als zoekzone worden aangeduid. Jetski veroorzaakt lawaaihinder, die storend kan zijn voor andere zachte waterrecreanten en voor de omgeving.

4.2. Verblifaccommodatie

De toeristische verblifaccommodatie in Limburg volstaat op dit moment kwantitatief.

Het is vooral een kwalitatieve verbetering van het aanbod die zich opdringt, plus een betere koppeling met het overig toeristisch aanbod (dagattracties, recreatie, fiets/vaarroutes). Het is wel duidelijk dat er een aantal verschuivingen in het type logiesaanbod merkbaar zijn en er streekgebonden tekorten zijn. (zie tabel 34)

De toeristische hotelaccommodatie is ondermaats. De aanwezige hotels zijn nauwelijks doelgroepgebonden, bijvoorbeeld het gebrek aan middelgrote familiehotels¹⁵⁹. Bestaande terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven kunnen eventueel als aanvulling van het aanbod verhuurcaravans aanbieden.

Boerderij- en plattelandstoerisme zitten in de lift, net als de vakantiewoningen en gastenverblijven, maar zij moeten verder worden uitgebouwd. Naast het promoten van boerderijtoerisme verspreid in landbouwgebieden (centrale Limburgse Kempen, Maasland en Zuid-Limburg) gaat de voorkeur in de eerste plaats naar plattelandstoerisme in de kleine histori-

sche kerkdorpen ten zuiden van de as Sint-Truiden - Borgloon - Tongeren - Lanaken ter bevordering van de leefbaarheid van die kleine kernen.

4.3. Openluchtverblijfsrecreatie

In de kampeersector dringt zich een sanering op naar minder maar grotere en kwaliteitsvollere kampeerterreinen, met een voldoende aantal toeristische kampeerplaatsen. De mogelijkheid bestaat om bestaande maar slecht gelegen campings te herlokaliseren in een toeristisch gebied. In Haspengouw bestaat nog een tekort aan verblijfsaccommodatie gericht op een campingpubliek (Sint-Truiden en Tongeren). Hetzelfde geldt voor de jeugdbivakplaatsen.

Jeugdlogies moeten vooral beter worden ontwikkeld in Zuid-Limburg. (zie tabel 35)

4.4. Weekendverblijven

Wegens het belang van de problematiek van de weekendverblijven in de provincie moet een oplossing voor de weekendverblijven worden gezocht. Het beleidskader inzake weekendverblijven dat uitgewerkt is in het ruimtelijk structuurplan provincie Antwerpen, kan hiervoor als leidraad worden gebruikt.

4.5. Watertoerisme op rivieren en kanalen

Voor de grensoverschrijdende toervaart is een netwerk van jacht-, passantenhavens en aanlegplaatsen uitgebouwd. Het huidige aanbod voldoet aan de vraag van de sector, maar vanuit een toeristische visie kan worden gesteld dat West-Limburg (omgeving van Beringen-Mijn en Zolder) en Hoge Kempen (omgeving Genk - Zutendaal) kwalitatief onvoldoende ontsloten zijn. Sommige havens zijn vaak slecht gekoppeld aan het toeristisch aanbod in de onmiddellijke omgeving.

4.6. Dagrecreatie

Er is nood aan een kwaliteitsverbetering en een gerichte uitbouw van het aanbod dagattracties. Uit het marktonderzoek blijkt dat fiets-, wandel-, ruit- en vaartoerisme in volle opgang zijn. (zie tabel 36)

5. KLEINHANDEL

In opdracht van het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg werd een studie opgemaakt door BBM¹⁶⁰. De studie raamt de behoefte aan bijkomende verkoopoppervlakte voor grootschalige kleinhandel op 12.000 tot 15.000 m² per jaar.

158. In België bestaat geen enkele Olympische Baan (400 m x 200 m). Waarom een dergelijke baan in Limburg zou moeten liggen is niet duidelijk. Het kleischieten wordt volgens de VLAREM-wetgeving ingedeeld als klasse I activiteit.

159. Een dergelijk gezins- of familiehotel moet in staat zijn een 'toeristenbus' onderdak te verschaffen.

160. BBM, Een visie op de kleinhandel van een regionale schaal in het kader van het structuurplan in de provincie Limburg, eindrapport, december 1998.

DEEL V. PROGNOSES, BEHOEFTE EN TAAKSTELLINGEN

TABEL 34: TENDENSEN EN GEWENSTE SITUATIE IN DE LIMBURGSE TOERISTISCHE VERBLIJSACCOMMODATIE (TOERISME LIMBURG, 1999)

VERBLIJF	CAPACITEIT	OVERNACHTINGEN NIS	VRAAG (WES, NRIT, FUR)	POTENTIEEL	GEWENSTE SITUATIE
hotels	laag toeristische hotels hoog zakenhotels	stijgend	sterk stijgend	sterke groei	verspreid over de 4 cultuurhistorische steden is een groter aantal nieuwe hotels gewenst
vakantieparken en jeugdtoerisme (sociaal toerisme)	hoog	sterk dalend in Houthalen-Helchteren	stagnerend	verzadiging treedt op in de traditionele vakantieparken	behoud van bestaande terreinen met mogelijke ruimte voor uitbreiding en het verder ontwikkelen van niche-matige vakantieparken (bijvoorbeeld Ecopark)
vakantiehoeves en andere kleinschalige logies	laag	stijgend	sterk stijgend	sterke groei	een groter aantal nieuwe vakantiehoeves en -woningen is gewenst

TABEL 35: TENDENSEN EN GEWENSTE SITUATIE IN DE LIMBURGSE OPENLUCHTVERBLIJSRECREATIE

VERBLIJF	CAPACITEIT	OVERNACHTINGEN NIS	VRAAG (WES, NRIT, FUR)	POTENTIEEL	GEWENSTE SITUATIE
kampeerterreinen en kampeerverblijfs-parken	laag aantal toeristische kampeerplaatsen hoog vaste plaatsen	stijgend	dalend, vraag naar meer toeristische kampeerplaatsen	potentieel in fiets-campings	behoud van bestaande terreinen die investeringsbereidheid tonen, met ruimte voor mogelijke uitbreiding, inspelen op vaste constructies (trekkers-hutten en verhuur-caravans).

TABEL 36: AANBOD EN GEWENSTE SITUATIE DAGATTRACTIES IN LIMBURG (TOERISME LIMBURG, 1999)

DAGTOERISME	ACTUEEL VOLUME	POTENTIEEL	GEWENSTE SITUATIE
attractieparken	middelmatig tot hoog	groei	nieuwe 'all weather'-faciliteiten met thematische beleving zijn gewenst
fiets-, wandel-, ruiter-, waterrecreatie	hoog, in volle ontwikkeling	groei	verdere productontwikkeling voor zachte recreatie met een natuurlijke beleving is gewenst harde recreatie moet ruimtelijk worden ingetekend